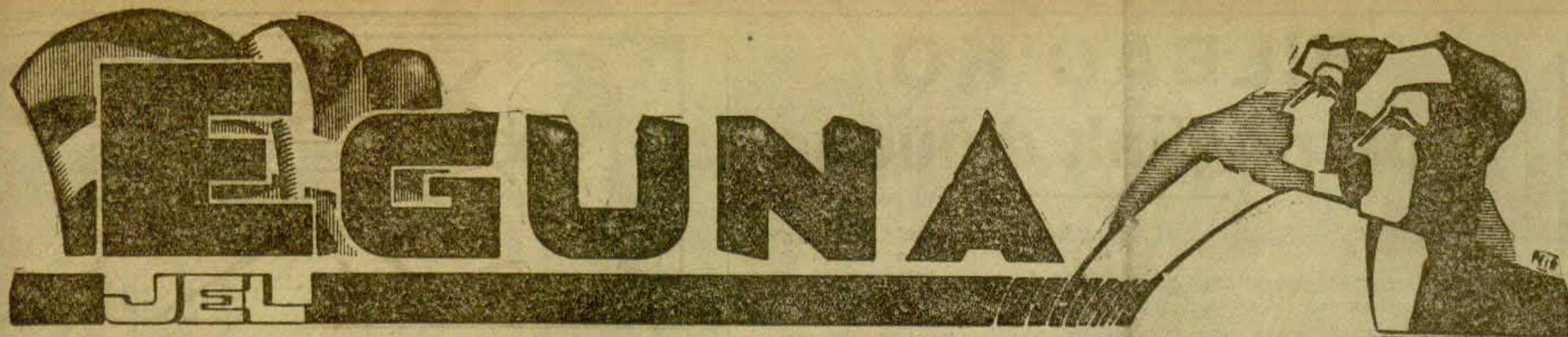

Amazortzi millara
eldu gara.
Noiz ogei millara?
Il onetan, zeuk gura
ba dozu.

Lgo. urtia

31'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. otsaila 5'gna. barikua

15 eunen

ZUTIK EUZKELDUNAK!

Guda - onetan... ¡zutik euzkeldunak! - Guda-atzetan... ¡zutik euzkeldunak! - Euzkerea abuan dozula ez lotsatu, ausartu baño; ez koldartu, kemendu baño; ez egin atzerantz, aurrerantz baño. - ¡Zutik eta tinko euzkeldunak!

Gudari onak, Baranbio aldian, guda ofak janariz orniduten izaten dabe euren zereginia.

Guda-onetan... ¡zutik euzkeldunak! Euzkera-aurka yaforkizun paxifataz ilz badagizu, euzkeraz egin, euzkerea dozu zeure ezaupide, zeure bizitza, zeure izakera erdija da-ta. Noiz ta euzkeraz jaiz, ez dau berak euzkerarik erabili gura, ta... jez dakit euzkeraz esaten dautzu; zuk be bardin jez dakit erderaz erantzun. Ez koldartu, afen, euzkeldunak ¡zutik euzkeldunak!

Guda-atzetan ¡zutik euzkeldunak! Bultz ta txaidetan euzkelaen adizkide-antzo dabilzun askok be ez zuz mala, euzkelduna euzkerea bera ez dabe mala ba-la. Euzkerarik oguzi be ez egiliaren ez dautube ¡AGUR, esango, ADIOS edo SALUD baño; e... kikildu, afen, euzkotat, zutik euzkelduna; zeure etxian zagozi nagos i zara, jaabe zara, zeuk agindu beraz, eta euzkeraz egin. Zeure ama kutunaren bijotza saurila baño len, zeure amaren bizitza makaldu baño len, zeure ama erail baño len, jez dakit erderaz! esan eta... zutik euzkeldunak.

Landoletan, saleroskijetan, bazokijetan, akei-errietan, janlaritza-zinguetan, ¡zutik euzkeldunak! Zeure etxian dozuz, zeuri lagunduteko izan biar diran notinak dozuz; nai ta basefilara izan, nagosi zara. Ez dakit euzkeraz dihotsuben zinguetan jez dakit erderaz erantzun e'a euzkeraz inardu. Euzkerea abuan dozula ez lotsatu, ausartu baño; ez koldartu kemendu baño; ez egin atzerantz au ferezantz baño. ¡Zutik eta tinko euzkeldunak!

Euzkotarik adizkide dozuzala u'se dozu euzkeldun ofek? Zer dala-ta ba iñbafiaz izeka egin du landola'ko langile euzkotat ofek?

Euzko-abeztaliak adizkide yalz uzala deritxazu, euzkeldun ofi? Zegatik, ba, of batzokijan euzkeldunak an dik alde egiten dau eta beti erdelduna jo? Afñ adizkide badozu, z egatik ez ete-dau zeugana jolen entzun-entzunaz bein'at behafija euzkera oluteko?

Oi! Gales'ko iru abeizaliak jar ek bai benetan abeizaliak! Arek euren izkera-zaliak! Ikasi, euzkotarik, ¡Zutik euzkeldunak!

Zutik, euzkeldunak, geure otara aietan. Atzo afatsaldian gure ate-auritan abesli bat entzun zan. Geu-g eure eresija zan; geure izkerea ez zan.

"Agale Deun"-eresija zan, erdel-izkerea zan. Geure mutil motoko bak'nak ez ziran, espan gofizidun ak ziran... Ez aldatu geure otara onak. ¡Zutik euzkeldunak!

Zutik euzkeldunak! Atzo bertanxe Eñ-Zaintza-Zaingoratu nintzan. Ate-auritan gudari bi jarila egozan: s'urik e'e-do? ilandu eusten erderaz, nik "ez dot efeten" erantzun neutsen euzkeraz. "Ez dakigu "bazkuenze" euzker erderaz. "Nik be ez erderaz" jardetsi neutsen, eta bada-espadan "parantzeraz" egin neutsen. Zaindu, zaindu euzkerea, euzkeldunak. Zaindu geure oturak.

¡Zutik euzkeldunak gustijaki!

LA'IN-ETXEBARIA'TAR GOTZON.

12.600.000 guda-eralguntzerako

"The Banker," ek "Alemania" ko: txindi-goraberaren etorkizuna latza da

Londres.—Otsaila'ko "The Banker" aldizkariak dienez, Alemaniak, guda eralguntzak ornitzeko 12.600.000 marko atera ditu. 1935'gnetik aurtengora ba-dago alderik. Orduan 1.019.000 marko eraldi zituzten. Aurtengoa besterik da.

Aurtengo eralguntza guztiak 18.800.000 markora'ntzoko joko dutela

galberatzen du aldizkariak. 4.318.000 markoko "deficit"ekin urtea aste dala dala ere.

Zenbaki onak alemaniar agintarien izpateatik jasoa'k dira.

Alemania'ko txindi - goraberaren etorkizuna latza dala esan du "The Banker," ek.

izpar ariñak

Hitler'en itzaldiak poz gitxi sortu eban Alemani'n.-Turkia eta Italiarrak zerbait egin nayeana.-Ameriketa'n bakiaren aldeez lege - gayak gertuten. - Txinarrak matxiñadan jarraitzen dabe oraindik.

Alemania'ko sorkaldean agiri dan egon dan egon-erria bide, nazional sozialistak urduri dira. Europa'ko auzia'ko auzia kaitetik baino len bafuan sortuko ete yakuen kezkek damote urduritasun ori.

IZKETALDI ONDOEN
Milan.—Izketaldi ondoen atzeri-arazotako turkiak eta italiar ministruak oar auzi eman zuten. Atzeri-arazotako italiar eta turkiar ministruak euren izketaldian 1928'gnko. italiar-turkiar itunbena aztertut dute ta bi Gobernerri dagozkien arazoak arakatu. Montreal'ko arazoak bates ere.

Itunbentatik ez datofko, Turkia'ri kaltetik. Eder dira beraz aitu emanok Turkia'rentzat.

Washington.—Espana'ko auzia dala ta lempotatik saillean sartu barik autuoi erabagi daiten kampakko gobernuak azaldu dabezan lege-asmatuak astertu dabez emen, be, autu ofeik ikastea yakokuenok. Autuoi erabagiteko beste biderik ez dala ikusi afte ez, baina gero Aldundiak lege-asmo au xe eztabaidatuko, dabelakuan dagoz.

Lenegoz. Lendakarian m'nde esango da lege ori noz bete-erasoten asi ta noz legeoi bastartu.

Bigafen. Gudarako diran tramankulu ta tresnak baitu.

Irugafen. Lateri Batue'ta'ko bakea auzteko-edu diran efi baruko guda guztietarako izango da guda tresnak baitzeko legeoi.

Langafen.—Len langalak saltzari ezafien, guda-alderdi diranei diru emoteari esiak ezafi.

Posgafen. Edozein ipai-amerikar itxasontzitan gudan diharduenei ezer igortea genduteko eskubide osoak emon lendakariari.

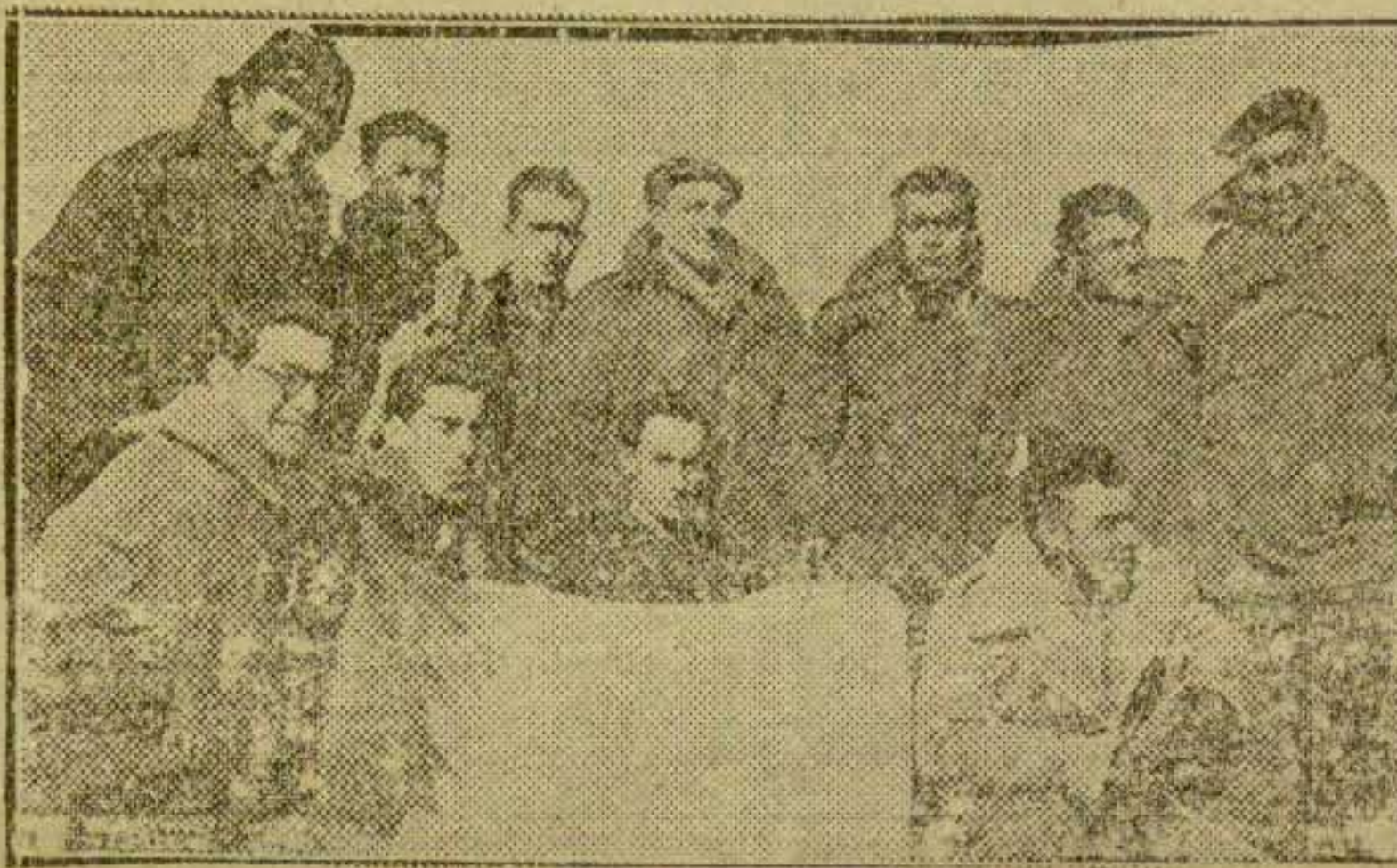
Sasigafen. Gudan diharduenei igortitako, gauzak, ateraten diran portuetan ordainduko dira jara-jaralaki izan ezik. Gudan diharduen alderdi guztientzako da lege baka'f au. Lendakariak ondo ba-deritxo gudan dihardueneitzako gauzak baitutzeke laga daitez.

Azkenez Ameriketa'n auzirik sortu ba da'ike lege asmo ofen-arauz lendakariak eskubide asko dauz.

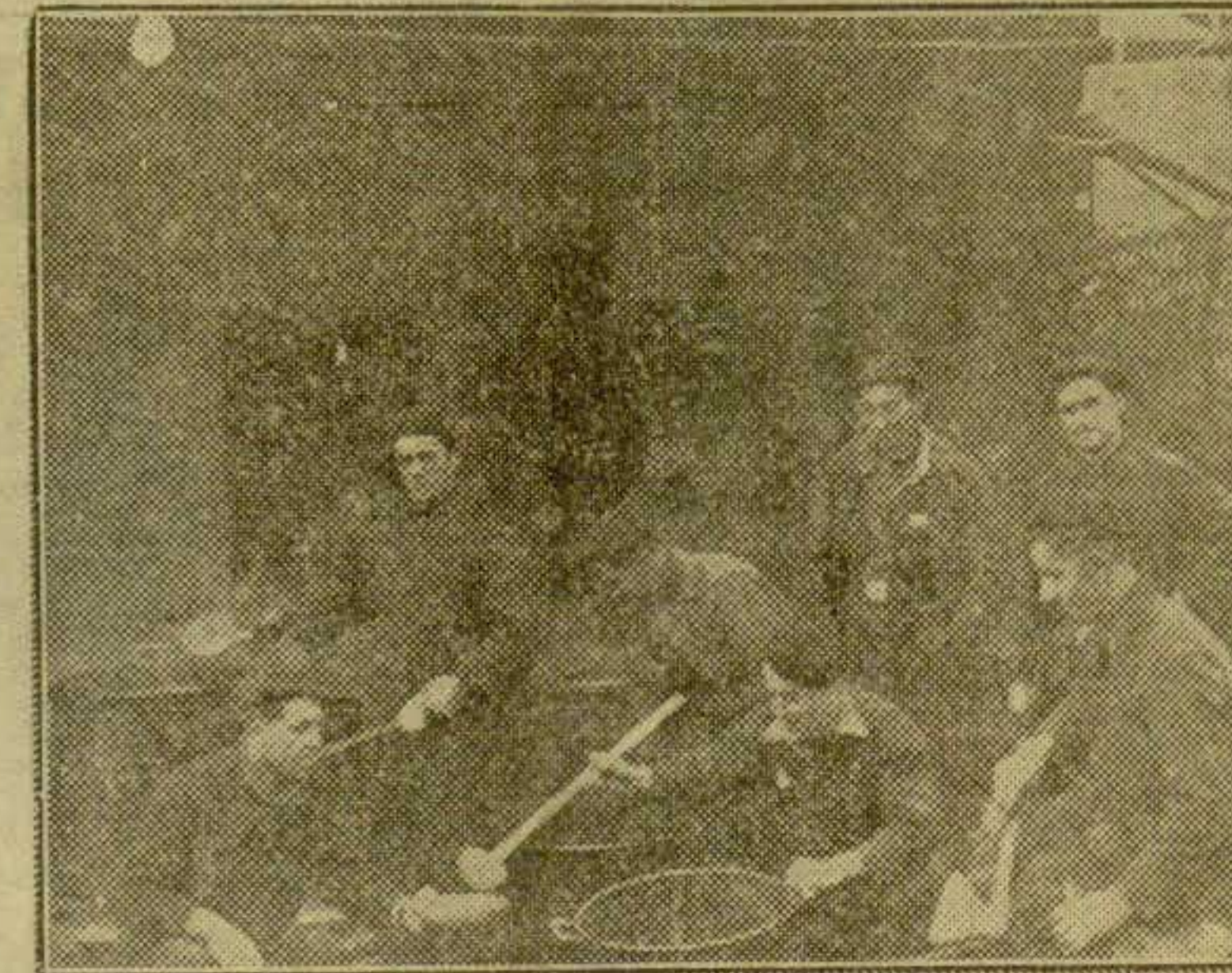
Leg-asmo oro egin daben Zaingo'ko autuak amerikar arc-batzai gudan diharduenein salerosketan dabilzun itxasontziak aro-bataz eukite galarazo daikuen ala ez ez dabe erabagi.

Perpignan.—Katalunya'runtz dotozan ogei diputadu radikal sozialista ta sozialista grup goizean. Gerotxongo Lateri m'paruntz z'endu ziran ta emen Generalit'at' zabalgunde zaingo'ko burutide den Jaime Miravilles euren zain egoan eta analiztutxo a'itu euzan.

A I
Londres.—Inglaterra guztian bakaldun b'larren lurrezintze ta izentatze-egunez, lorelako 12'gnuz, jai egingo da.

Donostia' gudari tald'xua d'go au. Mutil jayunak eurof

Beste onak, ostera, janarijak gertut en. Ene' d'kusuzanok banaketa egi ten ari dira.

Eriotzak parra-parra Paxistak biotz gogor diardue gixon baketzuekaz

ERIOZTAK PARA-PARA

Valencia.—Canarias ugartietatik igesi zazpi efizale eldu dira Casablanca'ra, eta egoera ta itxura efukafiz eldu bere.

Ugarte aretatik igesi egin dabenan, pozak eginean dagoz.

Alde artan alemaniarak jo ta ke, jaube eginda dabilz. Gorabera ta funetoriak euzker atertzu ta zaindu dabez.

Egazkintzat zelai andi ta zabal bafi bat egiten diardue nazitafok, eta lan or tan jende ugari darabile.

Espanaf paxistak garaipena une batetik bestera izango ebela-ta egon dira aspaldion, baina beste zoririk izango dabena etsi dabe. Ofegatik gor-antzeko ta e'epubli ka zaleak euzef il ditue.

¡ASALDU BIARA!

Amsterdam.—Holanda'k Berlin'en deukon jaurguak Hitler'i itzaldiko atai-ba tzuen azalpena eskatuko deuto.

Orixeg agindu deuto holandaf jaurguak. Lateri guztiek dabilz itamuka.

ITXASUAN GELDI

Estokolmo.—Baltiko itxasuan ingelandaf itxasontzi bi dagoz leiaz geratuta. Baruan

daukazan 500 gixoni janaria egazkintan daroate.

PARAGUAY LATERI-BATZATIK

ALDE

Ginebra.—Paraguay Lateri-Batzatik urten da. Lateri Batza ofek egin biar z'ituzan lanik ez egin e'eban.

Baserritarantz

Baguaz geldid-geldid uda-batirantz ta uda-bafi auzeko zeneginekaz gogortu biar dau lur-langileak. Baserritar suak beti dauko eskua zeri ezafi. Solo ta etxe inguru ta basuetara urtetako aorik espada etxe bafuan. Berau bizi dan etxe-zila' atondoa, garbitu; kortako leyo, ote, aska ta enparauak atond bere idi, olo, txafi ta beste abe-reak osasuntu dagokezan; baita atxur, buztari, garza ta olakoak gertu ta prest ipifi, lanari oratu bafi yakone-rako. Lur-langile arduratsuek beti-ta beti dauko lana ta olango gertaeran ipifi ezkeru jan orduan eskuak ezartzea baño ez dauko.

Ba'ña eguraldi onetan solo ta baster-atan be ein leike lan onuratsua. Uda-bafi aurrean, aldi ona da, gero ezer goxetiko, azi ta landarak ipifi bafi dautuzan lur-atalak atxutit, goldatu edo layatuteko; solo ta inguruko bedaf txaf eta sasjari empek eban gero landara onari kaltetik egin ez dayon. Landafak gero'xugao ipinteko zuloak egin be-daf-lekuak saiza. Eskoriko Tomas on-gari baltzagaz edo daukanaga ongaritu gero bedafitza ederak afizeko, urari bideak egin eta abaf. Leiku eskutuetan goxetiko lu-sagar (pitata) idaf, uraza (leixaza), paru ta kipulak. Ondo ein leike, ota, sustra' ta bedaf txarak ere ta pilatu, onen afutza oso egokia da goxetiko landarak afizeko. Jaurtitea, udabafian landarak f'zkofo-fo letorkazan aurtengo urt'ean ez itxi ekofutzu bat be ezer erein barik gauzak, bai atxerako ta bai saltzeko ondo baijoko dabe-ta.

Zuf ibili, baserritafak!

FRANKO.

GUZURA DA

Koloniatzako eskabiderik ez dau Von Ribbentrop'ek azaldu

Berlin.—Izpa'ngi batzuek esan dabenez Von Ribbentrop, alemandaf jaurguak memorandium bat ekafen Londres'era, Guzura da. Eztago koloniatzako memorandium be.

LEGE BARIA

Emakume eta gaztetuak lanaldia laburrago izango dabe

INGELANDAR GOBERNUAK ONL

RITZI DAU

ORDU GITXIAGO

Londres.—Lan-lege bafi bat argifaldu dau Gobernuak. Andrat eta gazteak lan-ordu gitxiago jafi dautse. Ordutik aurt'era be orain arte baño lan gitxiago egin bialko da.

TURKI TA ITALI

Dardanelos italiarrak izango dabe

Errusitarren bildur dira

TURKIA TA ITALIA'REN

"Gazeta del Popolo," k diñonez onak dira Turkia ta Italia'ren itunbena arauak. Lenegoa. Meditefaneo'n (batez be erikaldien) danentzat askatasuna eta bakea lortuko d'go.

Erdel - abestijak

Au egunaren edefa, Txomin.

Bai, Patxi, negu aldi ona orainaf.

Ba al dakit ezeren bafi?

Bai, bafjak ugari d'go, garantzi umdirik izango ezabela be.

Alkar izketa sutsua alikatu erola-gin adizkide bijok, Eñko enparantzan aliko-jolasian ziaruan gaste talde

at. Ala Eramon, entzuten batari jo gijek Imanol'eri. Txut bat, Pelipe, geseiarekanantz, bestiar.

A zelako garaia daukien gaste ofeik, ean neutsen adizkidiari. Alan da izan be erantzun eustan. Garaj ortan buru mesterik gitxien, adizkide. Naiz gudal-dijan baxi, naiz bake denporan beti gabilkez alai be alai.

Arantz onantziko ibilafiditxu batzuek emon ondoren, jarleku batera jo gen-duan, atsedean apurtxu bat eiteko, as-moz. Andik denpora g'itxira gaste'xu batzuek igaro, ziran aurretik. Batak

bestiari bizkai gahetik besuak ezafi ta gundoko abestirik l'ixunenak abestu gotezan. A zelako arin ikasi d'oroie-ka umiak nunaj entzundako, abesti-jak esan neban! Kolkorako. Lixunke-ria baño besterik zabaldi ez taroien

besti zikifio, l'ixunke'ria ezatzik, efi-del-usa'ia be nuna'k azaldu daroien

bestijok, saritan dantzuguz gure efi

zuke onetan be. Al aldi bateko abes-ji xamur edefak! A garalaren zorion-tua, euzko-abeiti garbijak gertuzan

garai! Gure efi au be galnbera' d'go-ligu erdeluntzera, esan eustan lagu

jak.

Ezkerak erantzun nik, euzko-arau

dz zuzendu doakiguna. Lau onuraga-riak egin lottekez beraren bidez, euz-ke-usa'ia ziara ifota g'el'ititu etzedin.

Umia, saritan zer esaten daben er-tilajela be, entzun daroien guztija

hasi oi dabe. Zineetan, iratietan da

mnal entzun daroiezan abesti loiak

abestu oi dabez.

Zef dala ta entzuten doguz uer

goetan biran g'at'etisigarijak? Zer

esaten daben ewa'dakije be, zafa nai

entzun dautselako. Au onelan ixanik,

a ze lan edera abetzalok d'agikegun

zana. Zela, izango ezela, euzke-usa,

bez usaindu une abestijak.

Agur.

MENDIBE.

IL ONETA

Gaztaiak eukiko dabezan saneurriak

ZENBAKI EDO PREZIOAK

Bertoko gaztai e' - fia (asko-batera).

bertoko k'loa.

Bertoko gaztai e' - fia (gitx'at'era), bertoko k'loa.

Talua, 1,50 lauerleko k'loa.

Afanteia, 3 lauerleko am-b'it'oa.

OARA.—Ile guztireko dire zenbakiok.

Donostia argitaldutean dan izparringijak baten dino, falangistaren bazkun artua, garbitasun bat edo "desinfestazio" baten biazan egon be- ta garbitu dabela.

Añ karantzi aundiko jazokisunik ezta izan gura uñ asi dan ezke-oz. Nundik andik asi biat eban, baina garbitasuna oso garbija izan gura badabe, osakirik eoz ten asi biatko dira.

Lana aurreratu gura badabe, itxarotza bako eztaulke, ba. Efkalan indafak dogoz gertu laster laster paxista garbitasun osua enteko.

Paxista lufaldian gauza gogotia dala ta, gogo jakia edo "postria" galazo dabe, jateko bakara ipini dabe, au txindia aurreratu-ko utziak. Akeitak kalte egiten dabela ta, au be, galazo ta dauke. Bide onian dogoz-arako mandu zaiak bere man dua eruan eban bidian edo.

Mando-azkaki bere manduari jan barik bixiten ikasi auzo euzon eta ija-ija lortu egin eban ikasita.

Txaena izan zan, ija ikasi ta egola ija bira, eta ija zan. Sevillako ordijari, be, bardin jazoko jako oneri edarjaz ba na, Koipe egumaro moskorten oitu dala eta uterik gixier dabenian manduen jazokuna jazoko jako. Beraz, bidezko jazo kixun bat jaño ezta ixango.

Mola edo mola paxistaren buruak artumun bere mintzaldi baten bayestu eban, euzon artian ezegola aleanadafik gatera "palabra de honor" egaz bayestu be.

Geyaga be eban eban. Eta eban eban au xe izan zan, Au be, "palabra de honor" egaz. Euzon artian aurkituko balitz al- mandaf bat, bera burua makotuta jatzi zala, Gaziara orain argitu da. Mola'k diño, jatz edo "erenditu" egin biat dabela. Las- ter esango dau anka egin diat dabela be.

Au itzez esango epazda be, egitez ziguf-ziguf egingo dau. Onak, esanak bako eginak ezezago egin izan dauz beti, eta anka jokuan egin be, ezez-efez egingo dau.

OGONOPE

GERNIKA'TIK

"Loyola" gudataldeko mutillak oparo ixuri dute odola Aberri alde

Euzko guda oin geyenak dakite aien adoreaen berri

Ander Deuna'ren egun gomutagarik oisailaren lenengo egunetarafe Loyola gudalorako edo batolotak garaitza eta nekaldjak ugari garaitu ditu...

Legutiano (Villarreal) aldean ordutik ona izan diran gudaketetan beti auzengoz gertu egon izan da Aberri bakaren aintzaz bere guderien odol gorria ixurtzeko.

Gertu egon dirala diñogu Loyola gudalorako mutillak odo'a ixurtzeko eta jai oparo ixuri be!

Andonegi, Anastasio, Tejeria anak Zabaleta, Urkioja, Urbietta ta abarek Araba'ko mendi lakatz aietan arkitu zuten erlortza, bertatik zerura zuzenki igotzeko...

Euzkadi'ko, guda-onik geyenak Loi- ola'ko mutillak adoretatzaz zerbit e- sango luteke, oraeian ibili baitira Euzka- di aldean: Belkoin, Andatza, Bidani, Zarate, Mandubio eta Muro-mendiren jenen amets balen antzera datoridiaz burua.

Guzia ezin izan lej ordea guda, ne- gafa eta odola, Areago gure mutillak aialtasuna nabaituki.

Guda-mutill adoretuak eta kiroltza- le bizkarak dira. Abertzale sutsuak eta kistak zintzoak.

Oregatik, gudari lez, mendirako iku- fin edo bat aukeratu dute, Euzkadi- ren azkatasuna lortzeko beraren babes- pian, eta beraren onespén egunerako

euzko-jai edefak eratu, Kistaf lez meza nagusi abestua gertau. Kiroltza be- zela neurketa eta jokaldi ikusgarriak osatu eta abertzale diran lez "Euzka- di" egazkikaren alde txindia biltzeko asmo edo-ederen artu.

Ona ba guda-sail ospetsu au Gerni- ka'ratzen daniian izango diran jaien egitarau edo programa azaldu:

Goizeko 7'etan.—Goizeresi edo dia- na txistulari eta gudalorako eresba- tzak.

Goizeko 7 ta erdjetan.—Soka-mutur- goizeko 9'etan.—Arua eta Zorlu- ze'k laisterketa.

Goizeko 9 ta erdjetan.—Meza-nagusi- abestua eta ikurin onespina.

Goizeko 10 ta erdjetan.—Aizkolari- jokoa eta arijazotze pelota-tokian.

Goizeko 11 ta erdjetan.—Eresbatza- ren kontzertoa.

Goizeko 12 ta erdjetan.—Gudarjen- tzat bazkari berezia.

Afatsaldean 4'etan.—Pelota-jokoa eta ondoren euzko-efemeria.

Arijazotze ta pelota-partiduan ba- tzen dau txindia "Euzkadi" egazkika- ren epidia gizenetako izango da.

"Belu-mendu" eta enparaoko aginta- riak egitarau au aurrera eramateko eres- tatan osoak emango digutzelakoan gaude ez dala "Belu-mendu"... esker- ak aunitz.

BORTANE.

OSTIKOKETA

"Euzkadi" egazkin aldeko jokaldia, urrengo igandean

Ufengo igandez, ostikoketa jokaldia, bikañ bikañ atan bere izango dogu. "Euzkadi" egazkikaren aldeko jai begiko ofetan, euzko gudari zintzoak jardungo dabe.

Euzko - Gudarostia'ko kiroltzailek euren taldea osatu dabe, eta orobat

Arrantzaliak

Gure itxosuan

Aspaldian egon izan naz euskeraz zer- bait idatzi naitik, Batzutan bildufez, bes- tetan zer-ianak urrutizagatik euz au- sartu. Gaukoan baina, esanak esan, txas- to edo ondo EGUNA'k lekuriak badot, ba- ten batek nure lezo emake be irakuri biat dauz.

Emekik, esan dot. Bai, emekik gauko nire asmoetarako.

Asafagoak gura neurek, gura itxosoa- tan jasoten dana ikusita.

Begira gure Bilbo'ko ibaira! Ofa of "submarino" edo urpeko ontzi bi, "Jose Luis Diez" be of ikusiko doz nuntait.

Begira itxosora...! "España", "Belas- ko" eta enparau lapufak nagusi.

Eta gure afantzaliak?... Batek ba daki nun dabilizatan. Itxosora urtezzerakun bai itz eta eskeintza ugari. Eta laguntzaz biterik, guda ontzi inguraturik ibili biat leuken afantzale adoretuak, bakaf ba- kafik arierioen mendea datusguz. Etxe- ratzeratzen diranian pozik, Orixe! Danak etxeratzen diran jakin biat. Lotsagafi ez ba da gero au! Norberak guda-ontzi gela- go eta auzokua itxosaren jabe. [Ez da eskubiderik! Arierioen guda ontziak geure kal aurrera afo dabilizazanian, geurik bal dufer edo etxian egotzia ez dogu ondo ikusten. Euzkotafaj etxakoe egundo be beste ofenbestekorik jaso! Ez gaur be gu- da-ontzi ofek euzkotafan kontura ba'e- bitz. Ontzi-buru onak biat ba dira ekafi edo, atera nuntaitetik.

Guri beintzat itxosua azke. Afantzali- en txat "afizkuri" asko ba da uste dogu itxosokaren ekatze.

Oregatik eta ekaften dabezan onura ug- rijakatik, aften, ardurua pixka bat baño ez dogu eskatzen.

LARETAR JON

BILBAO'KO izparringijak diñuena

"Euzkadi"

"Fetichismo!" ixenpurututen dau Azua'taf J. R.ek bere idazlana.

Eta "fetichismo" ixenaz esan gura datuskuna, auxe dau: espahar eskumak, katolikuko guttijen eredu gertu gura daben paxistotarak doniak diran gauza guttijen gotik iminita gurtuten daben jaungokuna, España dala.

Euzkotafan abertzaleatagari esirik iminita ez zizala gauza ikusi izan ebanian orixeri, ikunkeriari elduten asi ei ziran, bai Doipurubaren kistak irakatsijak baztertu, ta toledotaren ikunkeriari indafia emoten.

Alan be, baina, euzak gura ebanik ja- dixi ez da, bste bide bat artuten asi ei ziran: zigof-bidia. Lenenguetan, zi- gofa erakusten. Gero, bafiz zigofaz bizkarak astindu ta zauri bixijak agra- rian erakusten.

Zigofagaz be, baina, ez ei-ebe ezet- lortu, betliko ildu ikusi gura eban abet- zaleataguna bixijagotutia baño.

Eta jeltzaliak gofotetan asi ei ziran. Euren gofotua, bafiz, iur erakoto go- fotua ei-da: Kepa deunaren Eleza Deu- na'ri buruba makutubaz, toledotafeni- ari jaramonik egiten ez datusagutako; edestijari zuzen jafatubaz geure abe- rrijaren azkatasuna eskatzen dogutako; eta azkenez, eukitsuben negositasuna- ri esijak iminita asi ziran langiliakin batu gintzazalak.

Paxiotafak espahar eskumatzakauk euzko-abertzaliak gofotatzeko izan da, bezan iur zijuak, afatu doguzan iur- rok ei-dira.

Eta euren iur gofotua sendo euste- ko, urtzingetaz, zinuause edo "hereje- tzat" esten ei-gatubez; baina ez egi guttijen iturria dan Goizpafa buruz. España jaungokuntzat aurrian iminita baño. Azkatasuna buruz gaitzetsi gura gabetuzan, efi-eskubidij ez ei-dau- tze begiraturen España'ri baño. Eta langilien eskubidjak zapalduko be, Doipuruben gixafte-bidezko idatzidiei jaramonik egin barik España euren betik jaungokunari begiraturen ei-dau- tse, ta xixen gurari ikunak sendotu- teko alegiak-alegin egin.

Espaharen, espahar eskumatzakuen España-zalekeri lafegi ofi, Azua idaz- lijaren aburuz "fetichismo" deritxo: ikunkeriya.

"Tierra Vasca"

"Mentiras. El programa de Franco" ixenpurututen dauz lenengo zefendan idatzen dauzan leuak.

Francoren guxufak eta egitaraba afatutian, paxiotafan keneral ofek Ipa- Amerika'ko izparringijari bateri sa- katu izan datusazan guxufak esan gu- ra dau.

Francoren keneralak ba, berak oldo- ztuten daben lez oldoztutan ez dabeza- nak auzez eraliteko aginduba emonda gero, Ipa-Amerika'ko izparringijarija- ren auzian zuzentza antzikuza bai- li- tzan agertu gura izan ei-da.

Italia ta Alemania'ri; Mussolini ta Hitler'i gorputz eta arima bixirik da- guala salduta daukatzean Franco eto- vak, España azkia, iñungo oteintza bako España zoruutuba gura dabela agertu ei-dau.

España'ko jauntxubak betuta, men- petuta daukezan efiyen azkatasuna lot- tularien gudea egiten dabela esan izan ba'leu, efi-aldeziak aldeztuten daben egitaraba osuan beretzakotuko ei-eban. Guxufitja, alaku...! [Etoya...! Urteye- ra bako iexa-zuluau aurkitzen daniian, j-neuri ofetako guxufak esaten asi...?

"La Gaceta del Norte"

Ogiya banaduteko biarkuna dabenai uaf bat egiten dause. Uaf ori, G. Bel- tran'dar Paulin'ak ixenpetuten dau.

Ogitarako egin izan diran libreta barriak gaurtik asita erabijiko ei-dira.

Eta bakotxak ixentautau daukan neufi- ja baño geyago ataraterik ez dabela ixango diño. Eta bete-biar ori egizu- teko, ingufazti bakotxari yaokan zen- bakija ebagi biarko ei-yako, bila juan- go diran arduradunai beriala emoteko.

Gauzak neufijan iminita baño ez da ori. Batzuk asko ta beste batzuk bape barik geratuteko ariskun biziak esi- tutia.

"Euzkadi Roja"

"Vigilemos la provocación"—diño le- nengo idazlaren ixenpuruban.

Idazlan au, "Euzko-Langile,"k iñu- nari erantzuteko idatzija da.

Uskurtzearen auzka ez dala agertu- ten diño. Komunista-Alderdiaren egi- taraba be orixe ei-da: Uskurtzea efi- keteari suba biltuteko erabijiten ez dan artian uskurtzearen auzka ez ja giteko ez da Eleza ta elejz-gixonen auzka be.

"Komunisten gudaletxe baten auzetik izaro ziran jaupari batzuk idinkil iñu- dubak izan ziran"—"Euzko-Langile,"k minduta esan dauala diño.

Jazokun ori, ofetara ixanexkero, gal- teisgarria dala diño, izan be, Alderdi bat apatu baño lenago, baina, gauza bat kontuan euki biat ei-da: "malua ta igitaya txapelian jositia daruezan guttialak komunista ez dirala. Baltza- ker-Alderdiak bere azkenengo agra- kayetan agertu izan dabela, beste gau- zari ei-da: alderdijen burubide mufia guttije yaokan lotsea izan biat yako- la ta abaf.

"El Liberal"

"Una iniciativa de Peña. Unión de todos los socialistas del Norte". Ixenpuru luze onejak idatzen dau gixaftekeritza dala izparringij onek bere asafeko idazlarian.

Gonzalez Peña'k azkenengoz agertu izan ebazan asmuak ei-dira euren Al- derdiak onesten dabezan asmuak.

Socialista-Alderdiak, bira dan sendi aundia dala, ez ei-dausa toki ba- riki bakafik begiratu biat, gixaftekeri- sendija biki dan toki guttije baño. Eta guda oner begiratu, bafiz, Euzka- di'ko gudarijak Gaztela aldeztuten eruatari be, ederto deritxo.

Agiri danentz, "El Liberal,"eko idaz- lana idatzi dabela, Euzkadi'n biki ba- da be, Gaztela'ri begia argi imhiten datusan bat da, bere igikunde gut- tije arakoxe dira-ta.

Gaztela aldeztutari, ondo deritxagu. Gaztela aldeztutarien Euzkadi aldeze- barik lagatari, baina, ez ain ondo be... Euzkotafak Euzkadi aldeztuteko Euz- kadi'n geratutia, bafiz, bidezkoa dala esango genduke. Bakotxaren etxia al- deztuteko, etxeko sendija baño egoki- ja. gori, j-nun idorteko? Euzak sendi aundia dirala...? Oba baño ez, askoren artian obeto aldeztuko dira-ta...

"El Noticiero Bilbaino"

Euzkadi'ko guda - onetako izpafak emotian gauza bafirik ez dala jazo esaten dauku.

Gudakelarik egiten ez dan artian, baina, beste lan batzuk egiten ei-dira: guda-esijak sendotu, ta barriak egin be bai.

Markina'ra, Arapiles gudataldeko gu- dari bat etori ei-da. Elgeta'ra, ostera, "efekete" jantzitako bat.

Ejaf-aldeitik aurrerakada txiki bat egitia lortu ei-dabe, ofatino. Paxiotaf- ak euren menpe eukezan bost etxe, efi-aldeziaren menpe geratu ei-dira, ba.

Orduña ta Eliofo'ko guda-onetan be, efi-aldeziaren eide jausten ei-da azke- nengo burukaldijen azkafina.

Eta azkenez, Otxandiano'ko gudari- jak, paxiotafentzat jan-gayakaz jaye- zan burdi batzuk deuseztu ei-ebezan. Eta busterik ezebez.

Oar, ots, kontuz!

Izar bari bat agertu ei da ortzi al-

dean. Ara danak begira. Ikus guz-

tiak begi erre, abo zabal.

Bai zuria dana!

Zer da, zer ezta?—jendearen izketa marmafa.

Ai, enei Baki izara ei da. Baki izara!

Bai zoragarria! Aren Mura ta edertasuna!

Ta orixe sinistu, ta orixe fruntsi, ta kaxo motel! emen dok baki, edera, urdinez inguratu urf-izpiz apaindua, ezti-yarioka...

Ez anaxoak, ez! Gizonak zentzu bage sortutako gerra, ez dau iñungo izar zurik atonduko.

Afatsalde erdirako dizdik, ager- tzen dau izar zuria, ez dau mirari- rik egingo, ta ezta bear bere, Ale- tza ez er bikañagorako bati-dira.

Albaha, itundasan-itxaso, onetan, zerbit pozgari bear gizadi triste ga- xoiak.

Argi begi, bada, izaraz ortzian.

Argi baze gure gogo bafenean itza- li ezifeko distiaz, eten bage; sinia.

menaren argi biziak, abet-maitasun- ren su gorak.

Biotzaren garaitzak ezin utzi; egi- ren indafak ezin ukapen; beti - bizi- dun gogok eriotzik ez.

Kristau gara! Garaitza! gara!

55 55 55

Etxe eder bat, Jaurgi apaña.

Maladi zabaletaz gora, jaun doto- reak txalro. Kapela buruan, makila eskuen, eta guante zuria.

Mai andi baten ingurubiran, itzal- kipo, ben, serio izketan, itz eta pita- jardun eta esane, autu ta bafiketa. Erabagiz? Me, iñunt'u, alreko...

Nor da? Zer da? Gizona! Ofenbesterafi! Ogeigara- nez bildu dituk eta izkeltadi namitsu- rik erabiz bere bai. Zertarako?

España aldean gudea, gropa sorta- omen. Atzeritarak, saltsako. Ez sartuko. bai sartuko? Lateri "Batzako" "er-sartu" batzordeko bi- gaten batzordeak ngizbaiten eraba- giko.

IAIST.

KALEKO MARMARRA

Bi illabete luze!

Lengo batez, guda-onetik jeltia za- larik, lagun bat etori zitzaldan.

[Zehen gogotsu eta maitekor estutu oi-jeden guretan lagunaren eskua! Beriketa goxoan ari gintzazkizun.

Genekizkizun berikak alkañ emanaz. Leneg-argia ikusi genizun efi xaf mait- tean utzi genituanatzaz mintzo ta min- to. Oroitzaren aldei biotz-ateak iri- kiaz.

Eta bat-batean, ona nere lagun onk- nora daraman izketaren ari:

—Bi illabete bota dizkiet motel ema- kume bat ikusteko. Bai aldañik zer dan au?

—Bi illabete luze!

Eta nere laguna, itz-jario bat blur- turik ari zitzizidalarik, "E de Amieis," itz oietek nerabizkin adimenen:

"Gudateko gau eurtsuak datoztik burura. Nekatuta, lokatzaz jositia etxe baten auzetik igarotzen gintzazkizun- nean, argituroko areto baten leiorea aterata, emakume itzak beltzak ikus- ten genizkizun. Jon Jagoba'ren esan- ura zetorkidan beti adimenera: aragi- keriaz kanpotiko emakume gurari bat ba'dala alegia; bere albcan senti oi di- zuzun zeazti ezifeko atsegin berezi baten guraria. Iru illabeteko gudaldi

ondoren, gizon-adixkidetasunatzaz ne- kuturik ginduzun. Abots lagun eta itz jostaria darion adixkidetasun-mija ge- nukan barne barnean. Nalz edozein eda- deko izan, aften auxe egingo genion emakum- areri: ordu bidez bere ondoren izaten utzi zizgula, bere mintzoa en- tzen berari esan, iur-illabete buruan gure oldozpen da biotz-ateak nre kea- eragozen baita oldozpen da biotz-ate- dak darloten usia nauri al izateko. Zentzat on-itxurako emakume zafek ere gurari ortara geramin. Eta pozez oi-ginduzun sukalde txiro artan, albi- batean exerita bere itz-eldak azo- baltza genuzkela. Esiakñaren itz za- kaban ziran aften, emakurak ebots eta itzak izaki, urutiko ereski goxo baten marmara iduri. Berotian, mila sofia dira nagein: auz ginduzuean lo-eraz- le zitzazkizunak eta abitu ginduzue- cean izan genituan negar-zoti- nak.

—Bi illabete luze bota dizkiet motel emakume bat ikusteko! Bai al dajik zer dan au?

—Bi illabete luze!

UZTURE.

Kortaberna gudataldeko ikurriña' ren onespina

Onati'ko U. B. B.'k, gudatalde oneri aspaldi eukien egania axe diote.

U. B. B.'k onetako abertzaliak ikurin edef bat eskini dio gudatalde oneri, "Kortaberna" ta Mikel gudataldia" iragafia darama uda euzko ikurin polit ofel.

Guztiok goguan izango dezute onatiar abertzale gaste au Gazteiz inguruko mer- di batian "pasistak" ita izan zala Elgeta- bal eta, batian.

Gauf osteguzen Begoña'ko Ama Miren txadonan izandua dala ikurin onen on- espina.

Amacetan, gudatalde ontako aniaz argi gastea dan Opetegitaf Benita'k oneti- zuan Euzko - Abendaren - Ereskijaren oisian, aita amabitxi. Kortaberna zanaren anai Efanun eta aña ziran.

Berela apaz gaste onek sakontsu zu- zendu zien gudari gastieri itzaldi abekoi- ta eleizkoia. Beraren itzamufian zion, gauf, Ama Begoña'kuaren auzian oneti- dan ikurijia jaungokua eta Lege Zafar'en uzkuipian artitzen dala, eta gauf edo bier- etsaien sugaz bide dala bizi ematen bal- dabe, goguan izateko jaungokua ta Abe- ria'ren alde ezmeto dutela.

Ondoren Perosi'ren jaupa edefa abestu zan Jaupa bukatuan txamela'rat "Euz- ko-tudariak gero" jo zuan.

Jai aldi onetan ikusi genduzan, Boitega- taf Pilipa gudataldeko komandantia, Nie- ...

E. A. B.

Emakume Abertzale-Batza'nek arato- te jayak ospatuteko antzerki jai poliak gertan dauz.

Ara egitaraua:

1. Donostiaf ume hik euskerazko alka- f-izketa polit bat egingo dabe.

2. "Paxitiko" ipuñ, Igartu'taf J. k esana.

3. "China mais", Urkio'taf L. k.

4. "Marionetas", teatro txikia.

5. "El abuelo habla a los gasetxus". Ondoren Rafa eta Arturito mutikotxak zirkua egingo dabe.

Jai onetan ezta saferari emongo aspi urtielk berakontzat.

ASTEARTIAN

1. "El juicio de Seledon", antzerkija duazan guttiak eginda.

2. "Sotir y Juana", Artañeta'taf M'- ren Teresek. Varela'taf J. eta Igar- tu'taf G. k erinda.

3. "Bafegafieriak", donostiaf batek.

4. "Tutti contenti", Biat'daf Nikola' rena.

Jai au amasei urtetik gorakontzat. Saferak E. A. B.'ren etxean.

